

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Pénteken, Aprilis 29-ik napján, 1814-dik esztendőben.

Olasz Ország.

Az Olasz Vice-Királyal kötött Katonai-Alkú, melyről közlelbbi levelünkben emlékeztünk, bővebben ennyiben áll: —

Az alólírtak, minekutánna a' magok fő vezérjeiktől nékiek adatott teljes hatalmat által vettek volna, említett fő vezérjeiknek helybehagyások' fenntartásával az itt következő tikkelyekben égyeztek-meg:

1) Ezen égyezésnek aláíratatásától fogva fegyvernyúgvás leszen, egy részről a' ő Excellentiája F. M. Gróf *Bellegarde*, a' *Nápolyi* Király ő Felsége, 's a' Lord *Bentink* ő Excellentiája, más részről az Olasz Vice-Király ő Hertzegsége által vezéreltetett seregek között. —

2) Ez a' Vice-Király vezérlése alatt lévő fegyveres seregek és az öszszeszoövetkezett Fejedelmek közt való fegyvernyúgvás, 8 napokig tart azután, hogy ezen első, t. i. a' Frantzia seregek a' szövetséges seregek által elfoglaltatva lévő Frantzia tartományokat, az eleikbe szabotott marsch-úton meghaladják. —

3) Ezen Frantzia seregek, mellyek t. i. a' Vice-Király' armádájának egy részét teszik, az Alpeseken fognak által menni a' régi Frantzia Ország' határra. —

4) Ha a' jelenlévő Alkunak helybehagyattatása után két napok alatt a' Frantzia seregek a' magok országlozsekektől semmi újabb rendeléseket nem vesznek, haladék nélkül útnak fognak indulni, hogy osztá-

lyonként vagy Brigadánként, mint a' vidékeknek tulajdonságaik megengedik, a' magazinumos úton 's közönségesen szokásban lévő nyugvó napok' tartásával, Frantzia országba vissza mennyenek. —

5) A' Frantzia seregek egyenesen *Turin* felé veszik azon magazinumos helyeken által a' *Pó* vize bal partján útjokat a' Piaczenzában lévő Fr. seregekkel egyetemben, a' melly magazinumos helyek vagy vidékek nékiek eleikbe adattatnak. Biztosok, és Austriai Császári Frantzia tisztek fognak előttök menni, kiknek előre meg kell magokat győzni a' felől, hogy valyon az esztendőnek ezen szakaszában a' *Genevre* és *Tenda* hegyeiken lévő utak alkalmasok - é az ártilleriának és egyéb seregeknek azokon való általmenetelekre. Ellenkező esetben a' *Cenis* hegyén és *Savoyán* által fognak útjokat tenni, egyébránt a' 2-dik tikkellyel megegyezőleg, ezen seregek. Vigyázni köteleztetnek az említett tisztek, hogy a' seregeknek útjokat, élelmeket, és szállásaikat mindenütt a' fennálló katona régulák szerént rendeljék-el. —

6) A' mi azon Olasz seregeket illeti, mellyek a' Vice-Király által vezéretetnek, tovább is megmaradnak az Olasz Királyságnak azon tartományjaiban és erősségeiben, mellyek a' Szövetséges seregektől még elfoglaltatva nintsenek. —

8) Az Austriai seregek általmehetnek az Olasz Királyság' földjein a' *Cremonai* és *Bresciani* magazinumos úton. De tsak

azután tíz napokkal foghatnak hozzá ezen mozdúlésihoz, hogy a' Frantzia seregek Fr. ország felé vissza indultak. Ezen Olasz vidékeken Olasz Biztosok kísérik az Austriai seregeket, hogy nekik ember- és marhaeledelt, szállásokat, 's szállításra való eszközöket szolgáltatassanak, mellyeknél egyebet nem is kívánhatnak ezen seregek.

8) Megengedtetik, hogy az Olasz Királyságnak egy Deputátiója az öszszeszevetkezett Fejedelmeknek nagy hadi szállásokra mehessen, 's azon esetben, ha az ennek ott adatandó válasz olyan nem talál lenni, hogy mindeneket illendően eligazítsion, az ellenségeskedések tsakugyan el nem kezdődhetnek a' szövetségesek 's az Olasz seregek között, a' válasznak a' szövetséges seregeknek nagy hadi szállásokról való visszaérkezések után 15 napoknak eltélesek előtt. —

9) Az *Osopei, Palma-nuovai, Venczei, és Legnanói* várak, minden erősségeikkel egyetemben a' mostani állapotjokban általadatnak, a' jelen lévő egyezésnek helybehagyattatása után haladék nélkül az Austriai armádának. Ez az általadás a' folyó hónap' 20-dikán a' szokásban lévő rendtartások szerént megyen véghez. —

10) Az ezekben lévő őrző seregek minden hadi tisztelettel, fegyvereikkel, bagázsáikkal, kassáikkal, ruházatbéli készületeikkel, tsatázó ágyúikkal, munitziós szekereikkel, 's a' katona administratziót illető papirossaikkal egyetemben, mennek-el. Az indzsini és artilleriai papirossák pedig által adattatnak az Austriaiaknak. —

11) Minden polgári, 's az administratzióhoz tartozó és igazságtévő tiszteknek, kiknek az őrző seregekkel elmenni kedvek leszen, megengedtetik az elmenetel minden tulajdon vagyonaikkal 's az ő szolgálatjokat illető írásaikkal egyetemben. Azon írásokat, Documentumokat, és Archivumokat ellenben, mellyek a' réájok bizattatva lé-

vő administratziót illetik, az Austriaiaknak tartoznak által adni. —

12) Az ezen várakba találtó Frantzia seregekre nézve azok a' feltételek határozatnak meg, mellyek fejebb az egyéb Fr. seregekről meghatározottak. —

13) Hogyha a' nevezett várak között valamelyik a' jelenvaló egyezésnek megerősítettése 's kiteréltetése előtt már különösen kapitulálni talált volna, az ő kapitulatiójok ugyan szoroson megtartatik és bétöltetik, tsakhogy az azokban találtató seregek, az Olaszok úgy mint a' Frantziák, armádáikhoz haladék nélkül elmenni köteleztetnek. —

14) Az ezen négy erősségekbéli seregek magazinumos úton mennek-el, 's eleség, szállás, és szállító eszközök adatnak nekik. —

15) A' mi ezen várak' kiüresítettésének módját 's az ispotályokban hátramaradó betegekre és sebésekre való gondviselést, 's vegezetre a' nekik kívántató szállító eszközöket illeti, ezek eránt a' várkomendánsok, 's az ostromló seregeknek vezérjeik egymás között különös egyezésre lépjenek. —

16) Az ezen várbéli őrző seregeknek kísérésekre kineveztetendő Stabális tisztek vigyázni köteleztetnek, hogy a' szállításra fordítatandó szekerek minden magazinumos statzióknál mások által tseréltessenek fel. —

17) Haladék nélkül Olasz és Frantzia Stabális tisztek küldtetnek-bé ezen váraknak Komendánsaikkal, a' kik ezeket a' jelenlévő fegyvernyúgvás felől tudósítsák, 's nekik parantsolatot vigyenek az eránt, hogy magokat ezen egyezéshez tartsák. —

18) A' jelenlévő Katonai Egyezés azon esetben, ha megerősítettik, mennél rövidebb idő alatt lehet, tseréltessék ki költsönösen. Költ Mantua mellett a' Schiari-no-Ricziói kastélyban, Aprilis 16-dikán 1814-ben. —

„Gróf *Neuperg*, a' Mária Theresia katonarendje' Rittere, az Orosz országi Sz. Anna rend' nagy keresztese, Sz. György rend' Rittere, a' Svétziai pallias-rend Kom-mendátori keresztese, ő Cs. Kir. Apostoli Felségének Cameráriusa, Feld-Marschal-Lajtnant, 's az Olasz armáda előljáró seregeiének vezérjek.

„Generalis *Dode de la Bremerie*, Frantzia birodalombéli Baró, Betsület Legióbéli tiszt, 's az Olasz Királyságbéli Indzinóri Kar' Kommendánsa.

„*Zuchy*, Osztályos Generalis, Mantuai Kormányozó, Birodalombéli Baró, Betsület-Legió tisztje, 's a' Vas Korona Rittere.

„Az én telyes hatalmam szerint, 's mint az Austriai Császár ő Felsége Olasz országban lévő armádájának fő vezére, jónak találjuk és helybe hagyjuk a' jelenlévő Katona Capitulatzióinak feljebb előhozott tikkelyeit. Költ *Veronában*, April. 17-dikén 1814. —

„Feldmarschal Gróf *Bellegarde*.

A' *Bergamói* vidéket valami 1000 szökevény Conscriptusokból álló tolvaj sereg nyughatatlankodtatja, a' melly magának Vezért választván, azt megkoronázta, 's a' koronázást minden szokásban lévő formálításokkal vitte véghez, a' melly végre egy faluból a' papot erőszakkal elvivén azt püspökké tette. Senkit nem bánt a' sereg, csak a' ki ellene áll; derék fegyveres készülettel van; semmi magános embert meg nem foszt, csak azt az adót szedi-fel, mellyet a' Statusnak fizetni tartoznak a' helységek. Nem régen 400 belső bátorságra ügyelő katonák küldetettek - ki ellenek, de semmire sem mehettek vélek.

Frantzia Birodalom.

Mint hogy Kardinális *Maury*, mint *Párisi* érsek ezen hivatalt csak Napoleon-tól kapta vala, de abba a' Pápától az anya-

szentegyház' rendtartásai szerint mind ez ideig bé nem tétetett, tehát mind eddig csak mint a' Párisi megye' Káptalanjának *Delegátusa*, úgy folytatta az Érseki hivatalt. Ezen Káptalan úgy ítélvén, hogy eljött volna már az ideje, hogy jussával éljen, e' hónap' 9-dikén rendkívül valógyűlést tartott, a' melyben kinyilatkoztatta, hogy az előbbeni Országglószék alatt történt Érseki kineveztetés erőtelen legyen, melyre nézve a' maga tagjai között három Generalis Vicariust nevezett - ki. Ily módon tulajdon hatalma szerint semmivé tette ezen Káptalan a' Kardinális *Maury* Érsekségét, a' ki magát az előbbeni Országglószékhez mutatott nagy engedelmessége által igen gyűlölségesse tette vala. Ezek a' környülállások okozták, hogy a' nevezett Kardinális, ki már a' Husvéti innepi szolgálathoz magát egészszen hozzá készítette vala, nemcsak hogy ebben megakadályoztatott, hanem az Érseki palotát is odahagyni kénytelenített. Most már visszatér a' *Montefiascone* Érsekségbe, melyet a' Pápa még a' régibb időkben akkor adott volt neki, midőn, mint a' Revoluziónak 's Respublikának ellensége, 's a' Clerusnak oltalmazója, Frantzia országból elkergettetvén *Rómában* talált magának menedék helyet.

Orosz Császári Státustitoknak Gróf *Nesselrode* ilyen Hirdetést adott - ki Párisban April. 6-dikán: — „Sokak az Orosz Császár ő Felségébe helyezettett igen természet szerint való bizodalom által indítván, esedező leveleket nyújtottak - bé ő Felségéhez, mellyek azoknak tulajdon személyes állapotjokat illetik. Réám van bízattatva, hogy nyilatkoztassam - ki ezeknek, hogy ő Cs. Felsége, a' ki azért jött Frantzia országba, hogy a' békességnek helyre állittatását 's Frantzia országnak boldogságát előmozdítsa, kötelességének tartja lenni azt, hogy magát semmibe, a' mi a' törvényeknek betölttetéseket 's a' belső administratziót illeti, belé ne elegyittse.

Ehezképpest mind azok, kiknek valami kérések van, a' Hivatalokhoz, és a' Provisoriai Országlószekhez adják - bé azokat."

Külömbkülömb személyek, a' kik Fr. országnak belső részeiről jöttek, jelentik, hogy ott még imittamott nyughatatlanság mutogatja magát. Egyátallyában idő is kívánatik ahoz, hogy az indulatok lassanlassan megengesztelődjenek, 's a' dolgoknak új rendjéhez hozzá tanuljanak: melyre nézve igen hihető, hogy az öszszeszővetkezett Fejedelmek' seregeiknek Frantzia országban való megmaradások még egy ideig szükséges leszen, a' míg t. i. a' belső organizáltatásnak munkája tökéletességre mehet, és a' belső rend közönséges állandóságot ígér.

Hivatal szerént való tudósítások,
Párisból Aprilis 18-dikán: —

„Ő Austriai Cs. K. Felsége April. 16-dikán *Rambouillet*be ment, hogy ő Felséget *Mária Louisia* Császárnét, a' *Pármái* és *Piaczenczai* Hertzegnét, meglátogassa. Császárné ő Felsége, ki már néhány napoktól fogva rosszul lévén a' szobából ki nem ment, ekkor tsakugyan kiment és a' kastély ajtajáig eleibe ment, a' maga fiával a' *Pármái* és *Piaczenczai* Hertzeggel, udvarnokjaitól kísértetvén, a' maga Felséges attyának, ki is a' maga Felséges leányát annak szobájába vissza kísérvén, több órákig maradt nálla. —

„Ezek valának az első szerentsés órák, mellyekben ez az ifiú Monarcháné az utolsó időbéli politikai zivatarok között, az Országlás' terhének példa nélkül való bátorsággal és álhatatossággal való hordozása után, részesült. Császárné ő Felségét szemlátomást való módon megvidította ez az egygyütt való beszélgetés, 's azután haladék nélkül kinyilatkoztatta, hogy kész követni a' Császár ő Felsége' meghívását, 's elfog néhány hetekre a' maga Császári Familiájához utazni. —

„Császár ő Felsége *Ramboillet*ben

hált ezen éjjel, a' honnét 17-dikben Párisba ismét vissza érkezett. —

„Császárné ő Felsége 22-dikben indul el *Austria* felé, a' hol a' *Schönbruni* kastélyba száll - bé. A' *Montebellói* Hertzegné, 's több hűséges tselédjei, követni fogják. Császár ő Felsége Gen. Major Gróf *Kinskyre*, 's Gróf *Wrbna*, *Eugénius*, és *Taaffe* Camerárius urakra bizta, hogy ezen útjában legyenek kísérői Császárné ő Felségének. —

„Ez a' Felséges Császári leány, a' ki a' maga, Históriában is ritka elszánása által, nagy és megmaradandó just szerzett magának hazája' háladatosságára, az egész Frantzia nemzetnek áldáskívánása között vál - meg Frantzia országtól, a' hol azt a' szép hirt nevet hagyja maga után, hogy számtalan sok jót tett, és igen sokaknak könnyhullatásaikat megszárasztotta, a' maga hibája által pedig tsak egy könytsepnek kiejtését sem okozta ezen veszedelmes időkben!"

Ezen hivatal szerént való tudósításokhoz még e' következő szavakat tették ugyan tsak az April. 18-dikán indúlt Párisi közönséges levelek: — „Császárné ő Felsége, a' kit Császár és Király ő Felsége tegnapelőtt *Rambouillet*ben meg látogatott, ugyan ott fogja holnap az Orosz Császár' ő Felsége látogatását elfogni, melly után Frantzia országot kevés napok alatt ide fogja hagyni. Virtusainak emlékezete örökre betses és drága fog maradni a' Frantziák' szívének. —

„Ma vissza jött ő Austriai Csász. Kir. Felsége Párisba, 's délután látogatására ment ő Felsége, *Metternich* ő Hertzegségétől kísértetvén, *Monsieur* ő Királyi Hertzegségének az Ország Generál - Lajtinantjának.

„Az ő Cs. Felsége' megérkezésének napján ezen két szó volt az armádáknál a' parola: *Béts* és *Ferentz*.

Monsieur, általadattatván néki a' Provisoriai országlás, egy *Provisoriai Status-*

tanátsot rendelt, melynek ezek neveztettek tagjaivá: Hertzeg *Benevent*, Hertzeg *Conegliano* (M. Moucey), Hertzeg *Reggio* (M. Oudinot), Hertzeg *Dalberg*, Senátor Gróf *Jaucourt*, Senátor Gróf *Beurnonville*, Abbé *Montesquiou*, Gen. *Desolles*. — Báró *Vitrosles*, Titoknok.

Lord *Wellington* bément *Toulouse* városába, de a' mellyet még egy új verekedésnek és győzedelmeskedésnek kellett megelőzni, mellyet ilyen szavakkal hirdett-ki a' *Monitör* Aprilis 18-dikán: —

„Semmi nem mutatja világosabban, hogy melly nagy bűnt tettek azok, kik az Országlószéknek parantsolatait Aprilis 1-ső napjától fogva eltitkolták, mint az az új és haszon nélkül való verontás, a' melly 10-dikben *Toulouse* mellett történt. —

„A' *Dalmatziai* Hertzeg [*M. Soult*] mind azok mellett az előre való eszközök mellett is, mellyek által a' Provisoriai Országlószék őtet azon nagy történetek felől, melyek Fr.-Országnak és a' világnak a' békeséget vissza adták, tudósítani kívánta, semmit meg nem tudhatván, az ütközetet elfogadta. Az egyenlő vitézségnek resultumától, az egymás eránt való tisztelettől, általjárattatva lévő seregek ismét megmérkezének egymással, 's a' Frantziák végezetre *Toulouse* városát, annak hērósi oltalmazása után oda hagyák. Mi az osztályos Generális *Toupin* elesését, 's *Harispe'* és *Baurot'* terhesen való megsebesedéseket sajnálhatjuk. Megsebesedtek továbbá Gen. *Berlier*, *Gasquet*, egy Oberster, 's egy Artillerista Major. Ha a' vitézeket meg nevezni akarnók, ezen armádának minden tisztjeit, minden katonáit meg kellene neveznünk, kik a' Marschall rendeléseit minnyájan nagy álhatalossággal teljesítették: de melly mélység és keserűség járja által minnyájunknak szíveket, ha meg gondoljuk, hogy a' haza ezt az illy nemes vért, illy ditsőséges áldozatot, a' dolgoknak hírül való adása által jobban meg nem bētsülhette, de sőt in-

kább a' történetek egy valóságos barbarismus egy megbotsáthatatlan machiavellismus segedelmével, titokban tartattak. —

„Már most mindenekről tudósítatva vannak a' Marschallok; nints már egy seregünk is, a' melly már mindeneket ne tudna, és a' közönséges békességnek visszatérésén ne örvendezne.“

~~~~~

Summás előadása azoknak a' történeteknek, mellyek a' Pápának Fontainebleau városából lett elindúlása előtt kevés napokkal előfordúltak: —

„A' *Bourgesi* Érsek néhány versben a' Szent Atyához küldetett a' múlt Januariusban Napoleontól, hogy őtet valami egyezésre réa vehesse, de semmire sem mehetett. Azután három fő Papok (Praelátusokat) küldettek hozzá; a' Pápa tsak ketőt bōtsátott-bé magához, hanem midőn látta, hogy ezek sem akarnak egyebet, hanem minden erőlködéssel arra akarják felindítani ő Szentségét, hogy valamely áldozattételre tsak ajánlja réa magát, a' rosszabb következésnek eltávoztatásáért így felelt ő Szentsége: No, tsak engedjek-meg hat, hogy eddig való szenvedéseimhez méltó módon halhassak-meg.“ — A' *Bourgesi* Érsek azonközben tsakugyan azután is igen gyakran menvén a' Szent Atyához, végezetre tudtára adotta néki ő Szentsége, hogy írásban adja-bé a' maga kívánságait. Végezetre ezen írással is megjelent az Érsek ő Szentségénél, melynek ez a' feltétel volt a' tárgya, hogy Napoleon kész lenne a' Pápák'völt Státusaiknak egy részeket vissza adni, ha a' többeket ő Szentsége önként által engedné. Ő Szentsége így felelt az Érseknek: A' *Sz. Péter'* uradalma nem az én tulajdonom, hanem az Anyaszentegybázé, melyre nézve én abból semmit másnak nem engedhetek. Azonközben mondja-meg az Érsek a' maga Császárjának, hogy ha az Istennek úgy tette-ne is, hogy én a' magam bűneimért Rómába vissza ne mennyek, az utannam kö-

vetkezendő Pápa mindazonáltal, a' Frantzia Országlószeknek minden iparkodásai mellett is, győzedelmeskedve be fog oda menni." — Azután mentegeetni kívánta az Érsek Napoleont, azt mondván, hogy neki leg jobb czélzásai volnának, a' melly szókra e'képpen felelt ő Szentsége: Még is nagyobb bizodalom van nekem az össze szövetezett Fejedelmekhez, mint ő hozzá! — a' melly szavakat igen különöseknék lenni találván az Érsek, kérte a' Pápát, hogy magyarázza-meg azokat, — melyre így felelt ő Szentsége: Nem illik az én hozzám, hogy ezt a' magyarázatot tegyem, Érsekségedhez sem, hogy azt meghalgassa." —

„Látván végezetre az Érsek, hogy semmi czélját el nem érheti, így szólott: Szentséged tsakugyan haladék nélkül visszavittetik Rómába; ez a' Császár' akaratja., — De minden Kardinalisaimmal együtt-é?" — kérdé Pápa ő Szentsége az Érsektől, a' ki e'képpen felelt: Ez most egyszerre meg nem eshetik; a' Császár' czélzásai leg jobbak: de a' környűlállások nem engedik, hogy a' Kárdinalisok mind egyszersmind útnak indíttathassanak." — A' Pápa így szólott: No hiszem, ha tsakugyan azt akarja az Érsek' Császárja, hogy tsak úgy térjek vissza, mint Pap, jól tudom én, hogy tsak Pap vagyok, 's tsak egy szekérre van szükségem az útra; semmit nem óhajtok úgy, mint azt hogy Rómába lehessek, 's Pásztori hivatalomat folytathassam." — „Szent Atya!, így szólott az Érsek, ő Felsege jól tudja, mivel tartozék az Anyaszentegyház' Fejének, megesméri annak méltóságát; tisztességesen elkísérteti Szentségedet: egy Oberstertád Szentséged mellé kísérőnek." — (Végezetét lásd a' Toldalekban (*).

Nagy Britannia.

Londonbol April. 12-dikén. Azt a' bajót, melly *XVIII-dik Lajost* Frantzia országba haza viszi, a' *Clarencei* Anglus Királyi Princez vezérli, mint Admirális. Most alig telik - e'egy nap, hogy külömbkülömb módon ki ne nyilatkoztatná az Angliai Régens Princez a' Frantzia Király eránt a' maga tiszteletét. Hasonló figyelmetességgel viseltetik a' több Frantzia Princezekhez is. A' mult vasárnap kiküldvén az Angliai Nagy Kamarás urat Lord *Herrfordot* a' Királyhoz, meghívta, hogy jönné-bé falusi lakásáról Londonba, mellyet, mint reménlik, el is fogadott ő Kir. Felsege.

Béts, April. 29-dikén.

A' *Párisbol* Április 21-dikén indult *Hivatal szerént való* tudósítások ma adtak - ki Bétsben. Ezek itt következnek: —

„Ő Cs. K. Felsege még *Párisban* van. Április 19-dikén az egész Senátust maga eleibe botsátani méltóztatott. —

„Ő Cs. K. Felsege azon órákat, mellyekben magát a' Kabinétbéli foglalatoskodásoktól elvonhatja, a' Frantzia fő városban találtató mesterségi kintseknek és minden nevezetességeknek megnézegetésekre fordítja. Valahol magát mutatja ő Felsege, mindenütt örvendező kiáltások által tiszteltetik a' néptől. —

Eszterházy Pál Császári Királyi Camerárius ő Hertzegségét, követségbe küldötte ő Cs. K. Felsege a' Frantzia Királyhoz, a' hova 20-dikban indult - el a' Hertzeg.

(Azt a' beszédet, mellyet a' Beneventi Hertzeg a' mingyár említett audientzián a' Senátus nevében ő Austriai Cs. K. Felsegehez intézett, 's azt a' Feleletet, mellyet ő Felsege erre adott, tsak a' jövő keddi újjágunkban adhatjuk - ki).

Aprilis 27-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 207 1/2 forintot Váltószédulában.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nrc. 30.

A' Magyar Kurir 34-ik darabjához.

Históriai Akták. — *Végezete a' Spanyol Constitutziónak*, melyet a' Cortesek Kadikszban készítettek. — (A' mit mi ezen Constitutziórol írtunk, az ezen esztendőbeli M. Kurir 23-dik és 24-dik darabjaihoz tartozó toldalékokban találhatunk. — Most az utolsó, úgymint 5-dik, 6-dik, 7-dik, 8-dik, 9-dik, és 10-dik Titulusokat tettük ide igen summássan, úgy, mint mi megkaphattuk) —

Ötödik Titulus. A' Törvényes- és Ítéző-Szekekről: — Az a' jus, hogy a' polgári és criminális esetekben az igazságot kiszolgáltassák, tsak a' Törvényes- és Ítézőszékeket illeti. Sem a' Cortesek sem a' Király nem gyakorolhatják semifele esetekben a' Birói hivatalt, a' törvényes dolgokat nem vonhatják magokhoz, sem a' már egyszer megítéltetett dolgoknak újonnan való elkövetéseket nem parantsolhatják. A' törvényes rendtartástól semmi esetben el nem lehet távozni. Egy Spanyol is meg nem ítéltet a' maga törvényes ítélszékén kívül semmi más. Valamint a' közönséges ügy a' polgári és Criminális minden esetekben, minden rendű Spanyolokra nézve azon egy Törvényes és Ítélszéknek kell fennállani. Tsak a' Papi és katona személyeknek lehet ennekutánna magános ítélszékek. Az Ítélobírák hóltok napjáig rendeltetnek, 's tsak Birói Ítélettétel által tétethetnek-le; a' törvényes rendnek minden általhágásáért személyes felelettel tartoznak; egy Birónak eltsábíttatását, megrontattatását, és tsalárdságát közönséges elvádoltatás követik. Minden ítéletek a' Király' nevében mondatnak-ki. Egész Spanyol országra nézve

azon egy törvényes könyvnek kell fennállani. Minden ítélszéknek a' fő ítélszéknek alája vettetve lesznek, 's a' többi. —

Hatodik Titulus. A' tartományoknak és helységeknek belső adminisztrációjokról: — Ezt minden Helységeknek Magistratusaik és a' tartományoknak fő tiszti Hivataljaik folytatják. —

Hetedik Titulus. Az adókról: — Ezeket a' Cortesek határozzák-meg, 's minden Spanyolokra egyenlő mérték szerint osztják-fel az ő tehetségekhez képpent. Semmi kivételnek vagy adózásbeli felszabadításnak nem lehet helye. A' Cortesek minden esztendőre meghatározzák az adónak mennyiségét a' közönséges szükséggel megegyezőleg, melyet a' Fináncziái Minister tartozik felvetni 's a' Corteseknek eleikbe terjeszteni. Ha a' Cortesek valami olyan adót határoznának-meg, a' melly igen terhes vagy ártalmas lenne, a' Királyt illeti, hogy az ellen a' Cortesek eleibe tudósítást küldjön, és más adót javaltasson, A' Státusnak minden jövedelmei a' tartományoknak kassáikba folynak-bé, 's a' Status fő kassájának rendelkezéseitől függenek. Ez minden fizetéseket a' Király' parantsolatjaira teszen, mellyeknek a' Finánczminister' neve van alajok íratatva. A' számadásokat a' Státus fő számvető hivatala vizsgálja-meg, etc. —

Nyolczadik Titulus. A' nemzeti katona erőről: — Egy szüntelen fennálló katona erőt kell tartani szárazon vízen. A' szárazón lévő seregeknek 's a' felkészítendő katona erőnek számát a' Cortesek határozzák-meg minden esztendőre. Egy Spanyol is ki nem vonhatja magát a' ka-

tona szolgálat alól, ha arra a' törvény által hívattatik. Minden tartományokban tartatnak nemzeti seregek is, de a' mellyek csak akkor tesznek szolgálatot, mikor a' környülállások kívánni fogják, és a' mellyek a' Cortesek' helybehagyása nélkül külső szolgálatra soha nem fordíthatnak. —

Kilentzedik Titulus. A' Közönséges Tanúlasról: — A' Spanyol Monarchianak minden helységekben nemzeti iskolák állíttatnak fel, mellyekben az ifjúság legalább az olvasást, írást, számvetést, a' Cath Vallás' princípiumait, 's a' polgári kötelességeket megtanúlhassa. Ezekén kívül feljebb való tanuló helyek és Universitasok is állíttatnak fel. A' tanításnak mindenütt egy formának kell lenni. Mind ezekben a' feljebb való tanuló helyekben kell egy tanítószéknek különösen az Ország' Constituziójára nézve is lenni. A' Cortesek kormányoznak mindent, a' mi a' közönséges tanítatásnak tárgya lehet. Minden Spanyolnak bírni kell azzal a' szabad ággal, hogy a' politikai tárgyakat illető gondolatait leírja és kinyomtattassa, a' nélkül, hogy e' végre engedelemre, Censorra, vagy helybehagyásra lenne szüksége: de azonban csakugyan alája tartozik ő ezért a' törvények által meghatározott feleletnek. —

Tizedik Titulus. A' Constituziónak fenntartásáról: — A' Cortesek' minden legelső üléseiknek arra kell fordíttatni, hogy a' Constituzión esbetett sérelmek megvizsgáltassanak, megorvosoltassanak, 's a' bűnösök számadásra vonattassanak. Minden Spanyolnak jussa van arra, hogy a' Constituzión esett sérelmeket a' Corteseknek vagy a' Királynak bejelentse. — Minden Statustisztviselő letenni tartozik hivatalába való belépésekor ezen hitet, hogy a' Constituziót megtartja, és a' Királyhoz hűséges lesz. Minekutánna a' Constituzió nyolcz esztendeig tartott, azután nem lehet abban semmi változtatást ja-

vasolni és tenni. Ezen idő alatt tétetik annak egy vagy több pontjait illető változás többféle meghatározott előre való vigyázás mellett, etc, etc.

Végzés (*) — „Legalább, e'képpen felelt a' Sz. Atya, ez az Oberster nem fog egy szekérben ülni véllem — 's ezzel elbócsátotta magát az Éérseket, a' ki alig távozván el, belépett egy Frantzia Oberster, 's jelentette, hogy réa' a' van bizattatva, hogy vigye Rómába ő Szentségét. — A' Szent Atya kinyilatkoztatta, hogy a' következő napig el nem indulhatna, melyben ugyan az Oberster is megegyezett, de úgy, hogy többé el nem távozott a' szobából, hogy senkivel magánosan ne beszélhessen ő Szentsége, a' melly keménységre azonközben semmit nem hajtván a' Szent Atya, azonnal összehívatta a' Fontainebleauban lévő 17 Kárdinálisokat, megáldotta őket, 's a' következő három pontokat a' Fr. Oberster' jelenlétében is eleikbe szabta: A' Fr. Országlószéknek semmi rendzimerét ne hordozzák; attól semmi fizetést el ne fogadjanak; semmi olyan vendégségbe meg ne jelenjenek, a' hova közönséges tisztviselőktől hívattatnak.

Végezetre útnak indították ő Szentségét *Imolai Püspök* nevezet alatt. E' történt Jan. 23-dikán Fontainebleauban, azon kastélyban, melyből három hónapoknak eltélések után magát a' mind ezeknek okozóját is *Elba* felé három szövetséges Generálisok és egy Ánglus Oberster, útnak indították. A' Pápa' elindulása után kevés napokkal a' Kárdinálisok is elvitették belső katonaság' kísérése alatt, de úgy, hogy nem tudták hova vitettetnek. *Doria, Dugain,* és *Fabricio* megnyerték, hogy Párisban maradhassanak; *Mattei* Aix városába, *Oppizoni* Charpentrasba, a' többek ki ide ki amoda, nem is tudni hova, számkivettettek. Hanem már mind ezeket szabadon bocsátatta a' Provisoriai Országlószéknek April. 9-dikén költ Dekretoma.